
Láska a majestát

„O tče, já ji tu nechci!“ Eliška panovačně zadupala.

„Bud' rozumná, dcero.“

„Nechci! Nechci být rozumná a nechci tady Richenzu!“

„Myslím, že na tom příliš nezáleží, mé dítě.“ Král vyzdvihl Elišku na klín.

„Důležité je, že naše království tím zbohatne, rozšíří se o země, kde panoval Richenzin otec.“ Byl nervózní, vždyť polská dědička měla přijet do Prahy každou chvíli.

Eliška sebou zlostně škubla. „Ale já Richenzu nenávidím!“

„Tak to by stačilo, mám tě právě dost! Nikdy víc se neopovažuj přede mnou říci, že ke královně necítíš sebemenší sympatie. Je ti to jasné?“ vykřikl Václav.

Malá Přemyslovna se otci uraženě vysmekla a utíkala do ložnice. Král se ji nenamáhal zadržet, neboť si myslel, že dceru zpupnost za chvíli přejde.

Konečně zazněly fanfáry. Dvořané utvořili dlouhý špalír ode dveří až k trůnu. Václav byl oděn ve slavnostní šat, stejně tak jeho děti, jenom Eliška se neobjevila.

Královův syn stojí po panovníkově pravici. V zlaté vyšivaném oděvu vypadá jako mladý bůh. Panovníkův zjev však nezastíní. Václavovi II. ještě není sedmadvacet let, ale člověk by mu hádal necelé dva křížky. Zlaté vlasy mu splývají v jemných kadeřích až na ramena.

Dveře se rozlétly a do síně vstoupil Jindřich z Lipé, pyšně vedoucí polskou princeznu z rodu Piastovců. Oba byli řádně zaprášení, takže se několik dam zahihňalo.

Richenza se cítila trapně. Všichni byli vyšňoření a ten nadutý maršálek ji nenechal po tak dlouhé cestě ani se pořádně ustrojít.

Lidský špalír se ještě trochu rozestoupil a Richenza poprvé spatřila Václava II.

Bože, ten je krásný, tetelí se jí dušička a nyní už ví, že nebude tak těžké si jej vážít.

Rychle před nového pána poklekla. Impozantní zjev českého panovníka v ní vzbudil obdiv, ale i strach. Ten vyprechal v okamžiku, kdy k ní král vyslal milý úsměv a gestem ukázal, aby vstala.

„Vítám tě, polská princezno a brzy česká královno,“ pravil medovým hlasem, „doufám, že budeš s pobytem na Pražském hradě spokojena. Mí služebníci se o tebe postarají.“

„Děkuji.“ Na víc se Richenza nezmohla. Než se nadála, byla dvěma ženami odváděna neznámo kam. Když míjela pana z Lipé, strnula. Zdálo se jí to, nebo na ni ten člověk opravdu mrkl?

Králova nevlastní sestřenice se svou matkou odvedly budoucí královnu do místnosti s velkou dřevěnou kádí. Začaly Polku odstrojovat. Mlčely, ale starší z žen užasle zakroutila hlavou nad princezniným nahým tělem a pak šeptla druhé:

„Bože, vždyť jí sotva raší prsa. Je moc mladička.“

Po koupeli budoucí královnu ženy pečlivě osušily a oblékly do přípravných šatů. V nich se polská dědička cítila skutečně honosně. Ještě přivolaly sluhu, který se obyčejně staral o králův účes.

Zanedlouho byla Richenza k nepoznání. Pan z Lipé dobře odhadl její krásu.

Když se vrátila do audienční síně, král byl mile překvapený; jediným pochvalným kývnutím dal na srozuměnou, že se mu dívka velmi zamlouvá.

Richenza se pod jeho zkoumavým pohledem zarděla. Ale nespočinul na ní jen králův zrak, kdyby se rozhlédla, viděla by závist v očích žen a obdiv v očích všech mužů.

Václav II. sestoupil z trůnu, přistoupil k Richenze a nabídl jí rámě. Při tom se na ni povzbudivě usmál, což jí dodalo značnou odvahu.

A už bylo po sňatku i korunovaci. Richenza se stala manželkou českého krále a přijala jméno Alžběta.

„Ještě jsem za celou dobu neviděla tvou dceru Elišku,“ zašeptala u slavnostní večeře novomanželovi.

Václav si ale z dceřina trucování nedělal těžkou hlavu. „Je z toho všeho trochu rozrušená, Alžběto. Však ona se brzy ukáže.“

„Bojím se, že mě nepřijme, Václave. Vlastně i tvé ostatní děti jsou jaksi divné,“ dodala smutně nová česká královna.

„Neměj strach, má drahá, vše se v dobré obrátí,“ řekl Václav klidně. V téhle chvíli nemyslel na děti, jenom na svou půvabnou Alžbětu

Po večeři se najednou všichni přítomní zvedli od stolu.

Alžběta Rejčka věděla, co bude následovat, chuva ji připravila na první noc s králem. Přesto cítila strach.

Král jí s úsměvem nabídl rámě. Nechala se v doprovodu všech přítomných přivést před královu komnatu.

„Vážení hosté, nerad vám upírám zábavu, která plyne z první noci s mou královnou, ale berte, prosím, ohled na její mládí a nezkušenost. Jídla a pití máte dostatek, vraťte se do hodovní síně a příjemně se bavte,“ pronesl král zvučným hlasem. Pár vínem posílených šlechticů se nemravně uchechtlo, přesto poslechli do jednoho a král s královnou osířeli přede dveřmi.

„Neměj strach, má královno, budu k tobě něžný.“ Václav otevřel dveře a jemně prostrčil českou královnu dovnitř. Když vešla do velké ložnice, do očí jí padla postel ve středu místnosti.

„Bojím se,“ vydechla Rejčka rozechvěle.

„Není čeho.“ Král jí začal opatrně stahovat šaty z ramen.

Ona se třásla jako osika. Jen ji Václav úplně vyprostil ze šatů, rozplakala se, ale snažila se slzy zadržet a položila se na postel.

Václav se polekal. Nemůže dopustit, aby jeho žena měla strach z mužské lásky!

Vzal příkrývku a zahalil do ní královnino tělo. Opatrně si lehl k ní.

„Nebudu na tebe spěchat, má královno,“ pronesl do ticha, „budu tě milovat i bez tělesné rozkoše. Až budeš připravená, teprve pak se spojíme,“ hladil ji něžně po hlavě a čekal, až jí přestanou kanout slzy.

„Za tento čin, tě, můj králi, budu milovat, dokud nezemřu,“ přitiskla se k němu královna česká a polská. Víc říkat nemusela.

Alžbětě Rejčce štěstí dlouho nevydrželo. Během následujících tří let akusila mnoho příkoří ze strany králových dětí, navíc nakonec její milovaný Václav, český král, musel ulehnout právě ve chvíli, kdy se jejich manželství naplnilo. Z mladého krásného muže se stal člověk s pohaslým výrazem v seschlé tváři. Souchotiny mu sebraly sílu a šuškal se, že král bude brzy následovat první manželku Gutu k nebeským branám.

Královna se soužila, neboť věděla, že kdyby ji zde král zanechal samotnou, nic ji nezachrání před jeho dětmi, zvláště pak před Eliškou.

Ta byla poslední dobou čím dál tím výbojnější. Ostatní děti se trochu uklidnily, malý Václav dokonce několikrát doprovázel macechu na procházce v zahradě, ale z princezny Elišky stále čišela zášť. Královna Rejčka se rozhodla, že tomu udělá přítrž.

„Zavolej ke mně královu dceru,“ přikázala jednoho dne služebné. Katla se ani neptala jakou, neboť věděla, že o Anně ani o Markétě by Rejčka nemluvila tak napjatým tónem.

Zanedlouho vešla do dveří Eliška Přemyslovna. Pokorně se uklonila a távavě se na macechu zadívala. Ta ukázala na křeslo a Eliška beze slov přijala místo u krbu.

„Nejspíš tušíš, o čem s tebou chci hovořit.“

Eliška jenom zakroutila hlavou a dívala se maceše zpříma do očí. Tohle ti neusnadním, dalo se v nich najít.

„Aha. Přejdu tedy rovnou k věci.“

„Poslouchám tě.“

„Vím, že ke mně z neznámého důvodu chováš nepřátelství.“

„To je pravda,“ pravila klidně Eliška a Rejčka měla co dělat, aby se udržela. Děvče to ani nepopře!

„Tvého otce náš vztah sužuje, Eliško. Alespoň kvůli němu se snaž zapomenout na svou zášť.“

„To se řekne lehce, ale jak to mám udělat?“ odsekla Eliška.

„Tolikrát jsem se pokoušela ti podat přátelskou ruku, a ty mě vždy jen urazíš. Trápí mě, když vidím, jak tím tvůj otec trpí. Ber na něho ohledy. Cožpak nevidíš, v jakém je stavu?“ rozhorlila se královna a začala plakat.

„Neměla jsi sem jezdit!“

„Neměla,“ přikývla Rejčka, „ale to bych nepoznala Václava, kterého tolik miluji.“

„Prosím, nechoď s tím zase na mě, máti.“ Poslední slovo řekla Eliška tak opovržlivě, až sebou Rejčka šklubla.

„Mám jej ráda z celého srdce,“ vykřikla.

Eliška na ni vrhla pohled, beze slova se zvedla z křesla a mířila ke dveřím.

„Alespoň kvůli němu,“ uslyšela za sebou macechu. Eliška si vzpomněla na nemocného otce a rozhodla se trochu ustoupit.

„Máš mé slovo, že dokud se mi budeš vyhýbat,“ hodila přes rameno, „nebudu vyhledávat malichernosti, kterými bych tě ranila. Jako mou dobrou vůli ber to, že se spolu naobědváme.“

„Děkuji ti, dcero. Uvidíš, že možná spolu začneme vycházet.“

„Možná,“ odpověděla Eliška pochybovačně.

„Králí se ulevilo! Král se uzdravuje! Ať žije náš král,“ vykřikovali lidé v ulicích Prahy. Měli radost, neboť svého krále zbožňovali, i když mu nejprve nemohli odpustit královnu polské krve.

Ale jeden člověk se neradoval.

„Ti Přemyslovci přežijí všechno! Mor na ně!“ Rozčilený Hroznata rychlými kroky obcházel stůl ve své komnatě.

„Uklidni se, pane,“ radil přátelsky zemánek. Dnes pan z Hošic naháněl strach i jemu.

„Nebudu klidný, dokud Václav nezaplátí svým životem za to, co provedl Závašovi!“

„Před třinácti lety by to mělo smysl, ale dnes?“ pokrčil stařec rameny. „Budme rádi, že se král uzdravuje.“

„Neříkej mi, co mám dělat,“ obořil se na něho Hroznata, „jestli Václava neskolí souchotiny, skolím ho já osobně téměř rukama!“ Ukázal velké ruce s popraskanou kůží na dlaních.

„Vedeš prapodivné řeči, pane.“

„Ne. Myslím to vážně.“

„Což není zrovna moudré. Celý národ ví, že krále nenávidíš. Pokud bys nebyl tak mazaný, abys královské přivedl na stopu uherských, všichni by okamžitě věděli, odkud vítr vane.“

„Máš pravdu,“ přikyvoval Hroznata. „A jestlipak víš, co to znamená?“ zeptal se lišácky.

„Nevím.“

„Jedno jediné! Že tu vraždu nemůžu vykonat já!“ Hroznata se plácl do hrudi. „Ale jakápak vražda? Spíš jen opožděný soud v zájmu spravedlnosti.“

„Jak tě znám, máš někoho na mysli.“

„Chytrá hlavička. Můj synoveček Jan mi jistě vyhoví. Vždyť jej král v té příšerné díře vězní o hladu téměř čtrnáct let.“

„Tou příšernou dírou myslíš mužský klášter, kde má hojnost jídla i pití?“

„Nerozčiluj mě, Vítku!“ Hroznata oslovoval zemana jménem jen v největším rozčilení, proto se stařec dal na ústup.

„Myslel jsem... Chtěl jsem říci, že Jan se má v klášteře dobře. Proč ho chceš trápit bezbožným nápadem a pro nic za nic vytáhnout z tepla?“

„Jak se můžeš ptát tak hloupě, Vítku? Protože Závíš byl jeho otec, to je přece jasné!“

„Při každé návštěvě mu to opakuješ znova a znova. Podle mého názoru si Jan obrázek o českém panovníkovi udělal – a rozhodně ho za osobního nepřítele nepovažuje.“

„To nech laskavě na mně. Hned zítra se zase vypravím do kláštera a uvidíme, na čí straně pak bude stát můj drahý chráněnc.“

Král byl dojatý, když spatřil, jak se Rejčka přes stůl usmála na jeho dceru a ona jí úsměv oplátila. Náhle se zvedl od stolu, pohledem si vyžádal klid a spustil:

„Nic na světě není důležitější než zdraví. Věřte mi, mí drazí, že já vím, o čem hovořím. Rád bych v tento den, při naší první společné večeři po tolika dlouhých měsících, řekl jedině: Bůh mi přinesl uzdravení jen proto, že viděl dobrou vůli. Viděl, jak vám všem záleží na tom, abych zůstal naživu, a vyslechl vaše i mé prosby.“

Eliška se zatvářila pohnutě. V duchu si však přála být někde hodně daleko od hodovního stolu. Vždyť seděla přímo naproti české královně a ještě ke všemu vedle Anny, která jí byla čím dál protivnější.

Vzpomněla si na tři uplynulé měsíce. Cítila se jako v očištění. Neustále se přemáhala, aby neponižovala Rejčku, dokonce se na ni za tu dobu párkrát usmála. Bratr Václav byl s jejím počínáním spokojený.

„Vidíš, tak se mi líbíš,“ chválil ji, „vždyť Rejčka není tak zlá. Ano, je Polka a často se nám vnucuje, ale při procházkách v zahradě je docela milá. Dobře se mi s ní povídá.“

„Necháš se utáhnout na vařené nudli, bratře,“ zlobila se Eliška, „je to kuřáček vejce a ještě nám předvede, zač je toho loket!“ Václav poznal, jak je to doopravdy s Eliščinou nápravou, a už raději mlčel.

„...Eliška.“ Králův hlas vrátil vzpurnou princeznu do přítomnosti.

„Ano, otče?“

„Jen tu pěji chválu na svou dceru, která je ke mně neustále tak pozorná,“
ušklíbl se Václav II. ironicky.

„Odpust.“ Eliščinu lítost vystřídal vztek. Kvůli komu se zamyslela a pro-
meškala tak otcovu řeč? Kvůli té Polce, která se tváří jako nevinátka!